

ИЛЮСТРАЦИЯ ИЗ ИЖДЕНЬ

Редакторъ: ПЕТЪРЪ МЪРМЕВЪ

Редакция и Администрация: София, улица Алабинска, 30. — Телефонъ 19-32.

Четата на войводата Лука Джеровъ.

Солунската българска мъжка реална гимназия „Свети Кирилъ и Свети Методий“

Солунската българска мъжка реална гимназия „Св. Кирилъ и Св. Методий“ бѣ открита презъ 1881 год. Обаче, началото си тя води отъ 1865 г., когато родолюбивата българка *Славка Дингова* отъ с. Дражилово, Воденско, отваря въ Солунъ първото българско училище въ бащината си къща и на свои сръдства. Въ това първо въ Солунъ българско училище били събрани деца отъ двата пола, най-вече отъ дебърскитѣ българи, които сж били ядката на българщината въ тоя градъ. Презъ следващата учебна година училището било закрито, поради смъртѣта на *Славка*. Чувствувайки голѣмата нужда отъ българско училище, презъ 1867 г. българитѣ въ Солунъ образуватъ първата въ града българска община, която веднага възобновява Славкиното училище на свои сръдства съ учителъ Станчо отъ Скопско. Презъ 1868 год. за учителъ билъ назначенъ *Веняминъ Мачуковски* отъ с. Мачуково, Солунско. Презъ 1870 год. училището имало вече 2 отдѣления съ учителка баба *Недѣля Петкова* отъ гр. Сопотъ (Тракия). Презъ 1871 год. за учителъ билъ назначенъ нѣкой се *Георги* отъ Неврокопско. Презъ 1872 год. за учителъ постѣпва *Михаилъ Боботиновъ* отъ София. Въ тая година, освенъ 4-тѣ отдѣления, се отваря и I. класъ. Въ сжщата година въ махалата „Вардаръ-капия“ въ Солунъ се отваря ново българско училище съ учителки баба *Недѣля* и дъщеря ѝ *Славка*, а по-късно и *Андрей Колевъ-Германовъ* отъ гр. Стара Загора.

Презъ 1873 г. за учителъ дохожда *Христо Захариевъ* отъ гр. Татаръ-Пазарджикъ. Презъ тая година училището е било посетено отъ тогавашния Солунски валия Митхадъ-паша, който е казалъ на своята свита: „Това училище, малко и бедно сега, ще расте и единъ день то ще държи първо мѣсто между всички други въ града учебни заведения“.

Видни българи въ това време въ Солунъ били: братя Никола и Димитъръ Паунчеви, братя Петрушъ, Ставри и Михаилъ Шумкови, Андрея Илиевъ, Иосифъ Якововъ, Ичо Кехая и други видни дебърчани.

Презъ 1874, 1875, 1876 и 1877 години въ Солунското българско училище сж учителствували: *Иванъ Шумковъ* и *Константинъ Стояновъ-Станоевъ* отъ гр. Крушово. Презъ учебната 1877—1878 г. училището е било закрито, поради Руско-Турската война, но презъ учебната 1878—1879 год. училището бива наново открито съ учителъ *Михаилъ Ковачевъ* отъ гр. Шипъ. Презъ 1880—1881 г. училището става дву-класно съ учители: *Кузманъ Шапкаревъ*, *Христо*

Бучковъ, *Христо П. Стояновъ* и *Траянъ Чатлевъ* Въ сжщата година при училището се отваря за пръвъ пѣтъ пансионъ.

Въ началото на учебната 1881—1882 г. издръжката и уредбата на училището и пансиона поема Светата Българска Екзархия въ Цариградъ и училището се преименува въ гимназия „Св. Кирилъ и Св. Методий“. Гимназията е била открита на 5. октомврий 1881 г., обаче записването на ученицитѣ е траяло цѣлъ месецъ и отъ приетитѣ 122 ученици сж били формирани три класа: I, II и III, съ учители: 1) Негово Високопреподобие Архимандритъ *Козма Гречистански*, 2) *Божилъ Райновъ*, 3) *Христо Бучковъ*, 4) *Никола Р. йновъ* и 5) *Абди Ефенди*. Учителскитѣ съветъ се председателствувалъ отъ Архимандритъ *Козма*, назначенъ за такъвъ отъ Светата Екзархия.

Следъ това гимназията се развива постепенно и нормално, додето презъ учебната 1885—86 г. тя става вече пълно сръдно учебно заведение съ 7 класа и пуска първия свой випускъ. Отъ тая година насетне до закриването ѝ отъ „културнитѣ варвари“ — г-рцитѣ презъ 1918 год., гимназията ежегодно пускаше плеада свои випусници, които сѣха просвѣта, култура, прогресъ на всѣкъде изъ Македония — и въ най-затѣнитѣ ѝ кѣтчета.

Солунската българска мъжка реална гимназия по своята учебна програма, по своя винаги подобрѣнъ и добре подготвенъ учителски персоналъ, по своитѣ богати и добре уредени библиотеки и кабинети, заемаше първо мѣсто между всички други гимназии въ Солунъ и въ Македония: турски, грѣцки, ромънски и др., нѣщо, което напълно потвърди пророчеството презъ 1873 год. на бележития висшъ турски сановникъ --- *Митхадъ паша*.

Сега, тая гимназия, както и всички други родни български свѣтилища въ Солунъ и въ Македония подъ сѣрбска и грѣцка власти сж закрити, имотитѣ и архивитѣ имъ разграбени и унищожени отъ новитѣ поробители. Но ще дойде день, и близъкъ е тоя день, когато правдата ще възтържествува, когато българитѣ въ Македония ще се радватъ въ родната си земя на човѣшки права и свободи и тогава въ Солунъ и въ Македония ще възкрѣснатъ съ величественъ блѣсъкъ всички учебни и культурно-просвѣтни български родни свѣтилища и ще заематъ своето първо мѣсто, както това бѣ въ далечното и близко минало.

Георги Ив. Бѣлевъ

последенъ директоръ на Солунската българска мъжка реална гимназия „Св. Кирилъ и Св. Методий“.